

Transskription af:

Obscuritas

5:2 Skyggelandet: Om natten er det bjergfolket, der råder

Vært og tilrettelægger: Louise Lindblad

Medvirkende: Inger Bladt, museumsinspektør, Nordjyske Museer, og Poul Grinder-Hansen, fortæller

Redaktør: Rikke Caroline Carlsen

Speaker1: Du lytter til en podcast fra Nationalmuseets mediehus Vores tid.

Fortæller: Evald Tang Kristensen går afsted med en taske over skulderen og en bowlerhat på hovedet, foroverbøjjet og tung i sine bevægelser igennem det nordjyske landskab. Bakker, høje og krat former sig som silhouetter i tasmørket. Evalds fødder er ømme efter dages rejse til fods og strømperne er våde. Han går i hjulspor, der antyder en form for vej. Han kigger skiftevis ned på sin rute og op på himlen. På halvmånen, som lyser aftenen op. Omkring ham pusler det i krattet. Vinden river i lyngen. En ræv krydser vejen. Mørket omslutter ham, ligesom det omsluttede hans sjæl, dengang det ubærlige skete. Men herude i natten føler han sig ikke alene. De er omkring ham. Alle vegne. Selv, når han ikke kan se dem. De små menneskelignende væsener med kulsorte øjne og store hoveder om natten er det bjergfolket, der råder.

Louise Lindblad: Du lytter til Obscuritas. Det her er vores helt nye sæson, hvor jeg, Louise Lindblad, rejser tilbage til en tid, hvor mørket dominerer, og hvor skyggerne bliver forvandlet til overnaturlige væsener. I den lille indledende prolog fortalte jeg om den ulykkelige tragedie, der blev starten på folkemindesamling Evald Tang Kristensens livslange samlergerning. Hans unge hustru Frederikke dør i barselsengen. Nu springer vi seks år frem i tiden. Her gifter Evald sig med sin husholderske Grethe, og i 1873 bliver de forældre til en lille pige. Og jeg skulle lige kigge to gange, da jeg ser datterens navn første gang: "Min datter Frederikke". Hvad? De giver hende navnet Frederikke Et lille nyt liv. Et lys i mørket. Samme år som lille Frederikke kommer til verden, begynder Evald at modtage en ret ringe rejseunderstøttelse fra staten, og hans primære indtægt kommer derfor stadig fra jobbet som lærer. Men fritiden, den bliver brugt på at rejse rundt i landet og nedskrive sagn, folkeeventyr og viser. Flere gange rejser Evald til det nordjyske, og det bliver mit første stop på rejsen. Hvad tid går solen ned. Omkring klokken 16-16:30? Sammen med

museumsinspektør Inger Bladt kører jeg ud i et snedækket landskab i området omkring Nibe på jagt efter bjergfolk.

Inger Bladt: For enden af vejen skal du dreje til venstre.

Louise Lindblad: Jeg har læst, at de råder om natten. Det er endnu lyst, da vi drager ud, men vintertusmørket vil snart indhente os. Inger vil du fortælle, hvor vi er på vej hen?

Inger Bladt: Vi er på vej til Marbjerg, som er en morænebakke, som ligger i nærheden af Kølby. Det er den største bakke i området. Det er sådan en man har kunnet se langvejs fra.

Louise Lindblad: Hvem er det, der bor i den bakke?

Inger Bladt: Ifølge sagnet skulle der bo en bjergkonge [Gribstjurs] som hans kone, dronning Tryne, og de er bjergfolk, det vil sige de bor i bjerget, og de tilhører den gruppe af overnaturlige væsener, man kalder, de har mange navne højfolk, bjergfolk, dværge, nisser, Ellefolk.

Louise Lindblad: Har du været derude før?

Inger Bladt: Nej, det er første gang, så er jeg spændt på at se det. Spændt på om vi kan finde.

Louise Lindblad: Vil du præsentere dig selv, Inger?

Inger Bladt: Ja, jeg hedder Inger Bladt, og jeg er museumsinspektør ved Nordjysk Museer og jeg har interesseret mig for Evald Tang Kristensen og hans sagn i mange år efterhånden. Her de seneste par år har jeg fået lov til at lave udstillinger og foredrag om de sagn der er i vores museumsområdet.

Louise Lindblad: Hvordan kom du til at interessere dig for de her sagn?

Inger Bladt: Jamen, helt siden jeg var barn. Jeg havde læst, da jeg ikke var så gammel, måske 10-12 år, og vi havde den, Evald Tang Kristensens samlede værker stående hjemme på hylden i mit barndomshjem. Og jeg synes det var enormt spændende at dels at der var sådan nogle spøgelse og... Trolde og sådan havde jeg hørt om, men i Evald Tang Kristensen, der var en helt masse væsener, som vi aldrig havde hørt om fandtes, og så det, jeg synes var det allerbedste ved det, det var, at man kunne stedfæste dem, man kunne slå op bag i, og så kan man finde lige

præcis der, hvor man selv boede. Hvad havde der været af spændende og uhyggelige ting der, og det er nok stadigvæk noget af det, jeg synes er det allerbedste ved sagnene, det er at de kan stedfæstes.

Louise Lindblad: Mellem flade marker og små snoede landeveje. Herude hvor sneen sjældent bliver ryddet, rager Marbjerg op i landskabet. åh, her er fyldt med træer.

Louise Lindblad: Marbjerg kunne i Ewalds tid ses langvejs fra, og til fods ville der være god mulighed for at gå og fundere over, hvad der mon gemmer sig inde i den her høj, som står der på en lidt mystisk og nærmest eventyrlig måde og rager op midt i landskabet.

Inger Bladt: Sne...[...] De kører fast...

Louise Lindblad: Jeg håber ikke vi skal overnatte herude haha.

Inger Bladt: Det håber jeg altså heller ikke. På en eller anden måde har jeg ikke vildt meget lyst til at blive her.

Louise Lindblad: Det sner. Det er et meget eventyrligt landskab, lige nu, men... Jeg tænker jeg lige ville spørge dig om noget, inden vi nærmer os bakken mere. Altså, der er ikke nogen garanti for, at vi kommer til at møde noget bjergfolk eller nogle overnaturlige væsener her i dag. Jeg synes bare lige for en god ordens skyld, at vi skal tale om, hvis nu vi oplever et eller andet. Eller hvis nu vi møder bjerg folket, hvad skal vi så gøre?

Inger Bladt: Det kommer meget an på, om det er på vores egen mark eller hos nogle andres mark, fordi at dem der bor på ens egen mark, de er som regel venligsindede og dem er man gode venner med. Men hvis de er fremmede, så det kommer meget an på situationen. Hvis det nu viser sig, at de holder fest derinde, og deres høj løfter sig på gyldne pæle, så kan man risikere, at de prøver at få en til at danse med sig eller for at lokke en ind i højen til sig, så man bliver bjergtaget, taget inde i bjerget. Det kan også være man bare møder dem helt fredeligt, at de har lagt et redskaber ud, et ovnredskab, som de gerne vil have en til at reparere. Hvis man så gør det, så får man en belønning. Det er meget forskelligt, hvad formålet med besøget er.

Louise Lindblad: Det sner helt vildt lige nu. Man kan godt høre på mikrofonen, men så ved I det.

Inger Bladt: De havde jo rigtig store rigdomme højfolkene. De var kendt for at gemme skatte i bjergene, og de kunne finde på at lægge deres guld og deres kostbarheder ud i solen ud på bjerget. Så når man kørte forbi, så kunne man se det ligger og skinnede. Så hvis man så var så

modig, man gik hen og tog noget af det, så kunne man risikere at de guldstykker man tog, de blev til skarnbasser, når man skulle vise dem frem eller til kul. De har en helt anden valuta end vi har. De ligner os, men de lever på en anden måde.

Louise Lindblad: Nu ser du, de ligner os. Hvad skal jeg kigge efter? Hvordan ser bjergfolk ud?

Inger Bladt: De er små. Det går igen i alle beskrivelserne, at der var blandt andet en kone, en lillebitte grim gammel kone med en rød hue og så de er de bitte små, så de udødelige nærmest og bomstærke. Det kan man så ikke se på dem, men det er i hvert fald kendetegn ved dem. Og det er ikke sikkert man kan se dem, fordi at nogle er også usynlige. Hvis de tager deres huer af, så bliver de synlig, er der nogen der har fortalt. Så lige pludselig så tog de den røde hue på, og så forsvandt de af syne.

Louise Lindblad: Et par mænd gik en aften og så da en lille kulsort figur komme frem af jorden ikke langt fra dem. Straks derpå kom to lignende skikkelser, den ene fra øst, den anden fra vest, og disse tre begyndte endnu en underlig dans et stykke fra jorden på den jævne mark. Da den havde varet ved en stund, fløj de to atter mod hver sit hjørne, og den tredje sank i jorden. Mange af Evald Tang Kristensens meddelere har levet som nærmeste naboer til de her små overnaturlige væsener. Måske har de endda kunne se højen eller bakken ud af de sprossede vinduer, når de har siddet derinde i de små huse i tællelyset skær og genfortalt historierne om bjergfolk.

Speaker6: [sagnsang]

Louise Lindblad: Det står efterhånden klart for mig, at der i mange af sagnene ligger nogle ret tydelige opdragende budskaber, som er det, der ligger uden for gården, er forbundet med utryghed og usikkerhed, og det giver mening. Vejene ude på landet var dårlige. Der var ikke noget elektrisk lys. Der var store områder med skov, hede og mose. Det handler om at tage sig i agt for de fare, du kan møde på din vej, ikke mindst de væsener, naturen er befolket med. Jeg ved ærlig talt ikke, hvor mange der er på Evalds tid ville vove sig op på toppen af Marbjerg. Her lidt i skumringstid. Vil du prøve at beskrive, hvordan han ser ud?

Inger Bladt: Jamen det er faktisk en lille skov. Vi er inde blandt en masse træer, og så er der dækket med sne. Der er i hvert fald 20 centimeter høj sne, tror jeg, men i gamle dage har der jo ikke været så mange træer på og i det hele taget er der kommet flere træer nu, så der har det set ud som en stor høj.

Louise Lindblad: Og hvad er det for et liv, man forestillede sig udspille sig lige herunder den her bakke vi står på?

Inger Bladt: Man har levet et familieliv dernede altså man her boede familier eller måske store familier. Det hører man, når de fester så er der mange højfolk med til festerne. De har haft et dagligliv ligesom bønderne de har haft kvæg, og de har bagt, og de har brygget, og de har, de gør det sikkert stadigvæk, for det er ikke så tit, man ser dem længere. Så det er sådan en fredelig afspejling af menneskelivet og i nogle bakker der mener man, at der også bor smede, dværgesmede. Men vi kan... Og hvis man lytter godt efter, så kan man jo måske høre kister blive åbnet og lukket, fordi de kigger til deres guld og deres kostbarheder. Det er der mange, der har fortalt om. De lægger øret mod højen, og så kan vi høre, hvordan det smækker op i med kister og skabe.

Louise Lindblad: Man skal lægge øret mod højen?

Inger Bladt: Ja, ned i sneen.

Louise Lindblad: Altså, jeg havde tænkt mig at prøve at gøre det, men... En gammel mand fortæller, at i hans fødeegn levede engang en lille dreng, som aldrig blev høj. Folk sagde, at han var en skiftning, og det var da også tænkeligt nok, for tit gik han til en høj i nærheden, og her kiggede han ind af et lille hul i højen og råbte. "Kig, kig bitte brødre!". Når man så spurgte ham, hvad det skulle betyde, svarede han, at i den høj havde han syv brødre. Der er ikke noget at høre eller noget at se. Og nu står jeg prøver at se om jeg kan... Altså nu kørte vi jo igennem byen, hvor der lå en masse huse. Men jeg prøver sådan, at stå og få øje på de nærmeste naboer til højen her. Hvad skal man være opmærksom på, når man er nærmeste nabo til de her bjergfolk?

Inger Bladt: Ja, der skal man passe rigtig godt på sin nyfødte. Det her gjaldt overalt, men især hvis man bor tæt på en høj, fordi at man har været rigtig bange for, at troldfolk eller bjergfolk eller alle mulige kom og stjal ens spædbarn og lagde sin egen grimme troldunge, en skifting, i stedet for. Og det kunne man sikre sig imod ved at lægge stål i vuggen eller sætte en stoppenål i svøbet. Eller man kunne lægge en salmebog i vuggen. Først og fremmest, så er det jo vigtigt, at barnet blev døbt så hurtigt som muligt.

Louise Lindblad: Hvordan kunne man vide, om det var det barn, man havde var en skifting?

Inger Bladt: Men hvis man stod med sit eget lille barn i armen og set, hvor yndigt det så ud, hvis det lige pludselig forandrer sig, begynder at skrig og være anderledes, end det plejer at være. Eller også hvis det vokser op og så viser sig, har et stort hoved og kroppen ser anderledes ud. Hvis det ikke kan snakke, og hvis det opfører sig anderledes end andre børn, så kan man være ret sikker på, det er en skifting. Sådan forklarede man det i hvert fald dengang.

Louise Lindblad: Der var også en skifting i Gøttrup, der var kommet ud af Gøttrup Bjerg. Den kunne ikke tale, blot sige biko-bako og havde sære, dyriske øjne, et stort hoved og overkrop og næsten ingen ben. Den var sortmudset og så i det hele rædsomt ud. Prøv lige at forestille dig

som forældre at kigge ned i vuggen til dit lille nyfødte barn og så pludselig få et stik af ubehag i kroppen. En følelse af, at du slet ikke kan genkende dig selv i det barn, der ligger foran dig. Mange af børnene er nok i virkeligheden født med et fysisk eller mentalt handicap. Det er ofte det, der har været tale om i de her historier, men det ved de her forældre ikke er en mulighed. De ved bare, at det barn, de kigger på, ikke ligner deres. Det kan være svært at forstå i dag, hvor blodprøver og scanninger allerede under graviditeten kan afsløre eller forklare afvigelser af alle mulige slags. Altså, her i Nibe-området er det ikke kun Marbjerg bakke, at der bor bjergfolk?

Inger Bladt: Der er simpelthen rigtig mange høje, og de her gravhøje som der bor bjergfolk i. Der findes rigtig mange sagn om højfolk her i området, så det har været et godt sted at bo med mange gravhøje.

Louise Lindblad: Og det er noget med, at du har fået lokaliseret en af de her høje.

Inger Bladt: Ja, vi skal prøve at se om vi kan finde Sils høje som ligger i nærheden af Bislev.

Louise Lindblad: Skal vi ikke prøve og se om vi kan komme igennem sneen?

Inger Bladt: Grydstedvej 62. Nu vil jeg lige prøve...

Louise Lindblad: Hvad hed den, sils høje?

Inger Bladt: Sils høje. Allerførst skal vi sikre mig at det er den her vej...

Louise Lindblad: Frygten for, at der skal ske vores børn noget, er universel og i Evalds tid også langt mere reel end i dag. Evald Tang Kristensen oplevede selv at begrave sin første hustru og deres søn. Han oplevede tragedien ramme. Han oplevede, hvordan altødelæggende kræfter kan komme udefra og vælte din verden på et splitsekund. Men i mørket fandt Evald som bekendt igen lyset. Og derhjemme ligger lille Frederikke nu trygt og sover, mens Evald ofte i ugevis rejser omkring og indsamler sagn og viser.

Fortæller: [sagnsang]

Louise Lindblad: Det tager hårdt på Ivans hustru, Grethe, at han er så meget væk hjemmefra. Det skriver han selv i sine erindringer. Hun løber ofte sur i de mange forpligtelser, der hviler på hendes skuldre. Når jeg læser Evalds ord, får jeg et indtryk af, at han mest dyrker familielivet sådan på langdistance. Men ofte sender han et brev hjem om, hvor meget han længtes efter

hjemmet ude i ensomheden. I 1873 skriver Evald et brev hjem til Grethe. Han skriver: "Kære kone, jeg var i en underlig sindsstemning, som du nok kan tænke, men siden er jeg dog kommet til klarhed med mig selv og kan nu fuldstændig række hjertet til for forsoning, ligesom jeg gjorde det med hånden, før vi skiltes. Jeg synes rigtignok, at du var mærkelig stiv og påståelig forleden aften. Og endnu mindre elskværdig. Men jeg vil bestræbe mig for at glemme. At jeg også overtrådte grænsen for det passende har jeg indrømmet og beder dig om forladelse for. Jeg har aldrig rejst fra dig med sådan en sorg i hjertet som denne gang. Giv lille Frederikke et kys fra mig og selv modtager du de kærligste hilsner fra din mand. Jeg længes efter at komme hjem til eder. Din hengivne mand, E. T. Christensen". Inger vil du ikke prøver lige at beskrive hvordan... Her er ret smukt lige nu, hvordan her ser ud her hvor vi står lige nu?

Inger Bladt: Vi står et sted, hvor man kan se rigtig langt. Der ligger nogle spredte gårde, men ellers kan vi kigge ud over marker, og til den ene side har vi de her små høje, som ligger inde bagved ved et hegn, og der gror nogle småtræer på dem, Og på den anden side, så har vi et langt, langt udkig, hvor vi kan se helt til Frejlevsenderen, tror jeg, derovre. Altså man kan se rigtig langt, så jeg vil tro hvis ikke der har været træer, så vil vi kunne se de andre høje herude på Bislev Mark, som det handler om. Der har været rigtig mange højfolk eller ellefolk, som de kalder det, lige her på Bislev Mark.

Louise Lindblad: Så er månen kommet frem. Ja.

Inger Bladt: Halvmånen lyser ned på os, så vi kan mærke det er sådan lige ved at blive mørkt, og der ligger også sne her, men heldigvis ikke ligeså meget som ved Ved Marbjerg.

Louise Lindblad: Når du kigger på højen her og tænker på de sagn, der hørte til området her, hvad kunne du så forestille dig? Altså hvad kunne der ske med denne her høj?

Inger Bladt: Altså, den kunne jo åbne sig, hvis man kom på det rigtige tidspunkt.

Louise Lindblad: Det siges, at ved fuldmåne og til højtider indbyder bjergfolket til fest og dans inde i højen. De har de her særlige vættekræfter, som kan rejse hele højen på fire gloende pæle. De kan skabe illusioner. De kan fortrylle deres guldskatte, så det ligner visne blade, eller de kan ændre troldhøjens beskidte hule til at ligne prægtige sale.

Inger Bladt: Altså, man kunne blive bjergtaget, taget ind i bjerget.

Louise Lindblad: Og hvordan vil det foregå?

Inger Bladt: Det er forskellige forskellige måder. Tit er det ved, at der kommer en ud og inviterer en ind i højen. En man bliver forelsket i, en kvinde eller en mand. Tit er det kvinder og børn, der bliver taget ind i højen. Med børnene, så bliver de bare lokket med mad og drikke, og måske kvinderne. Og mændene, de kan blive lokket til at danse, være med til festen derinde, og så bliver de forelskede og glemmer alt omkring sig. Hvis de nu kan lade være med at spise og drikke i syv dage, så kan de blive befriet. Men fordi, at hvis man begynder at spise sammen med de her højfolk med de overnaturlige væsener, så ligesom så indgår en pagt med dem, så indgår man i et fællesskab. Ligesom med vores nadver, så indgår man i de kristnes fællesskab. Hvis du begynder at spise med de overnaturlige væsener, så bliver du en af dem. Så derfor skal man lade være med at spise. Andre de falder i søvn efter festen. Så vågner de måske liggende på højen og ting og jeg har ondt i hovedet. Det var en vældig fest, og nu må jeg hellere komme hjem ad. De tror, det er næste morgen, men så er der måske gået syv år eller hundrede år. Så kommer de tilbage til landsbyen, og så kan ingenting kende.

Louise Lindblad: Tiden er en anden inde i højen?

Inger Bladt: Tiden er en anden inde i højen, ja, og det er jo ren fortryllelse. Hvis man så først have drukket og spist af det derinde, der så bliver, og nogle de får sådan en tryllesalve for øjne, så ser de tingene helt anderledes. Er det smukt derinde og det mad man får og det er det lækreste mad og den mand man har, højkongen, han er så smuk. Eller højkonen er virkelig smuk, men lige så snart man får vasket det af, så kan man se, hvordan der i virkeligheden ser ud. Ækel mad og klamme vægge, nogle gange så kan det også, så har man en fortælling om, hvordan det ofte er ægte manden, som kommer forbi en høj, hvor der er fest, og så kan han se sin kone danse rundt der inde sammen med højfolkene. Nogle gange skal det lykkedes ham at få hende fri, og for eksempel hvis han har noget stål på sig, så kan han kaste en kniv ind imellem hende og høje manden, og så kan han hive hende løs. Men det går som regel ikke ret godt, fordi hun længdes efter sin højmand og sine børn derinde i højen og vil bare hele tiden tilbage. Der går også sagn om, at herude på Bislev Mark, der var der engang en pige, der hed hed Kirsten. Hun blev kaldt elle-Kirsten for det hun var blevet tontet, hun havde været taget ind i en høj i syv år, og så var hun blevet dem, man også kan kalde ellevild. Det betyder, at man er blevet fuldstændig skør af at være sammen med ellefolkene.

Louise Lindblad: Er det, man bliver af at være derinde og være bjergtaget? Er det at man bliver sindssyg?

Inger Bladt: Så bliver man sindssyg, ja. Det har man jo også kunne forklare mange ting med ikke også, at den person er gone with the faries, eller er blevet ellevild, og det kan være den trolddom, som man har fået inde i bakkerne i højen?

Louise Lindblad: Synes du ikke det er en virkelig uhyggelig tanke det her med at man sådan lade sig forføre og måske det som kun føles som et øjeblik eller en stund, og så kommer man ud, og så er alting forandret. Og den gård man måske vokset op på, der er der nogle helt ny mennesker, der bor, fordi ens familie er død, og det synes jeg virkelig...

Inger Bladt: Man er virkelig alene i verden.

Louise Lindblad: Så er man virkelig alene i verden.

Inger Bladt: Så er der ikke... Ja, det er noget af det mest uhyggelige, og det har man jo også syntes dengang, man har fortalt de her historie det her. Det var virkelig uhyggeligt, og hver slægtsløs og venneløs.

Louise Lindblad: På sine rejser sidder Evald Tang Kristensen over for sine meddelere og lytter og skriver ned. Jeg forestiller mig, at han må være fuldstændig bjergtaget. Det, han lytter til, er guld fra gamle dage, brudstykker af middelalderlige sange, sagn om folkets magiske forestillingsverden, overleveret mundtligt fra generation til generation. Hans samlergerning er vigtig. Meget større end ham selv, og det ved han. Men derhjemme venter noget andet vigtigt. Måske er noget i ham lettet over at forlade bjergfolkets høje og opdage, at alting stadig ligner sig selv omkring ham. At heden endnu står, og at lille Frederikke ikke pludselig på de få uger, rejsen har varetaget, er blevet en voksen kvinde. Årene går, rejserne fortsætter sideløbende med lærergerningen, men i 1888 sætter et fast beløb på 1800 kroner årligt Evald i stand til udelukkende at hellige sig folkemindearbejdet. På det tidspunkt er han 45 år, Frederikke er 15. Familien køber et hus i Hadsten, og herfra skriver Evald mange af sine største værker. I de år kommer Frederikkens søskende os til verden tvillingerne Nanna og Sigyn, Laura, Anders, Astrid og Frode. Det er jo en velsignelse. Syv raske børn. Et meningsfuldt og vigtigt arbejde. Men livet har det med at tage nogle drejninger. Ubegribelige ting rammer, og som bekendt kommer en ulykke sjældent alene. Er der nogensinde noget i dig, der er blevet så forført eller bjergtaget af de her fortællinger, at der er et eller andet i dig, der har haft lyst til at tro på, at der findes noget, som vi ikke kan se lige nu og her?

Inger Bladt: Ja, altså, jeg har bare ikke lyst til at tro på det kan man sige. Det er sådan lidt en dobbelthed. Jeg vil rigtig gerne tro på det. Jeg kan godt lide tanken om, at der er noget, der har levet i mange hundrede år. Tænk, hvis der er den her erfaring inde i højene. De har jo været bønder her siden jernalderen måske, eller har boet i højene? Vi ved ikke hvor længe. Jeg kan godt lide tanken om, at der er noget uforklarligt, og at der er noget evigt.

Louise Lindblad: Hvad kan vi bruge sagnene til i dag, ifølge dig?

Inger Bladt: Vi kan bruge det til at tænke på, at vi skal behandle hinanden med respekt. Måske... Det har man ikke tænkt på dengang, behandle naturen med respekt. Altså vi skal respektere de her høje, som ligger her nu, og som har ligget her siden bronzealderen, måske. Dem skal vi passe på, fordi de har en stor værdi i sig.

Louise Lindblad: Måske er de endda besjælet. Altså måske det også nemmere at passe på noget, hvis hvis man giver dem en sjæl.

Inger Bladt: Ja, lige præcis. Og at man ikke er alene, når man er ude, men at der er andre væsener. Og så gør det jo også, at man bliver knyttet til det lokalområde, man er i, at den kan fortælle nogle andre historier, som er unikke for... Nu er det Bislev mark, der er måske ikke så mange andre steder, hvor der er så tæt befolket med højfolk, men så er der måske andre ting. Så bor der måske en lindorm, eller der er et sted, der spørger. Men det der med at kende de lokale sagn, det er guld værd. Det giver sådan en identitetsfølelse.

Fortæller: Du har lyttet til historien om bjergfolket fra nord, som ifølge de gamle sagn står bag hverdagens uforklarlige hændelser. Som når en ældre kvinde fra Bislev, der ellers altid har været rask, pludselig bliver underlig og tungsindet. Når livets mirakel sker, et barn bliver født. Men den lille nyfødte i vuggen slet ikke ser ud, som den bør. Eller når en ung mand fra egnen pludselig forsvinder og aldrig vender tilbage. På den måde lever virkelighedens tragedier deres liv i sagnene. Lige under overfladen som en erkendelse af, at der findes nogle ikke-menneskelige kræfter, som kan gribe ødelæggende ind i tilværelsen, og som vi intet kan stille op overfor.

Louise Lindblad: Obscuritas er produceret af Louise Lindblad for Vores Tid. Redaktør er Rikke Caroline Carlsen. De gamle viser, du hørte under vejs, sunget af Evald Tang Kristensens meddelere stammer fra Dansk Folkemindesamling, Det Kongelige Bibliotek.

Speaker1: Du har lyttet til en podcast fra Nationalmuseets mediehus Vores tid. Følg os på Facebook og Instagram, så får du fascinerende historier og nyt om episoder fra vores mange podcast.

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[Obscuritas 5:2 Skyggelandet](#)

Produceret af Louise Lindblad for Vores Tid